

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Modern tıpta MR, Tomografi, ultrason gibi tıbbi görüntüleme metotları, hastalıklara doğru teşhis koymada vazgeçilmez cihazlardır. Tüm dünyanın hastalıkların tanı ve tedavisinde başvurduğu tıbbi görüntüleme cihazlarının her birinin belirli bir kullanım süre ve günlük işlem sayısı bulunmaktadır. Ne var ki, yapılan araştırmalar ve açıklanan verilere göre; Türkiye'de günlük görüntüleme sayısı, Avrupa standartlarının çok üzerindedir. Öyle ki, kullanım sayıları göz önüne alındığında bu cihazların çoğu kez klinik muayenenin yerini aldığı ifade edilmektedir.

Sağlık Bakanlığı'nın hazırladığı Sağlık İstatistikleri Yıllığı verilerine göre; 2018'de 15 milyon 283 bin 656 kişiye MR (Manyetik Rezonans), 18 milyon 321 bin 984 kişiye BT(Bilgisayarlı Tomografi) tetkiki yapılmıştır. Aynı yıl bir önceki yıla göre 1000 kişiye düşen görüntüleme sayısında da artış olmuştur. 2017'de Türkiye'de her 1000 kişiden 174 kişiye MR çekilirken, bu sayı 2018'de 186'ya yükselmiş, BT çekilen hasta sayısı ise 1 yıl içinde 205'ten 223'e çıkmıştır. Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü ve OECD 2019 Sağlık verilerine göre; Türkiye MR çekimlerinde 30 ülke arasında 16 bin 703 ile ilk, BT çekimlerinde ise 15 bin 130 ile İsrail'den sonra 2. sırada yer almaktadır.

Rakamlardan da açıkça görüleceği üzere, MR ve BT ülkemizde standartların üzerinde kullanılmaktadır. Hükümetin sağlıkta dönüşüm programının doğal bir sonucu olarak bu denli yüksek sayıların çıktığı ifade edilmektedir. Hastanelerdeki yoğunluk ve hastaya ayrılabilen zamanın kısıtlı olması yüzünden hekimler hata yapmamak için hastayı MR, röntgen, tomografi ya da ultrasonografiye yönlendirmektedir. Konunun uzmanları, Türkiye'de ki MR ve tomografi isteğinin fazla olmasının temel sebebinin radyoloji dışındaki hekimlerin yeterli klinik muayene şansı bulamamasından kaynaklandığını, yeterli muayene yapamayan hekimin herhangi bir bulguyu atlamamak için, hastayı ileri teknolojik görüntüleme cihazlarına yönlendirdiği belirtmektedir.

Diğer yandan MR ve BT gibi görüntüleme cihazlarının fazla kullanımı, devlete önemli ölçüde mali yük getirmesinin yanı sıra, pek çok sağlık sorununa da davetiye çıkarmaktadır. Bir akciğer tomografisinde alınan radyasyon dozunun yaklaşık 300 akciğer röntgen filmine eşit olduğu göz önüne alındığında; gereksiz yere tomografi çekilen hastalar kanser riski ile karşı karşıya kalmaktadır. Özellikle BT gibi yüksek radyasyon yayan sistemlerin kullanımında çok dikkatli olunması gerekmektedir, yapılan araştırmalar radyolojik tetkiklerinin çoğunun standartlara uygun çekilmediğini ortaya koymaktadır. Gereksiz ve standartlara uygun olmayan tetkikler hastaların defalarca radyasyona maruz kalmasına sebep olmakta ve kansere davetiye çıkarmaktadır.

Radyologlar başta olmak üzere pek çok tıp insanı, Avrupa ve Amerika'da gün içinde bakılabilecek MR, tomografi ve ultrasonografi sayısının üst sınırının belli olduğunu belirtmekte, Türkiye'de de böyle bir üst sınır getirilmesi gerektiğini ifade etmektedir. Kaliteli bir MR çekiminin 20 dakikadan aşağı sürmemesi gerektiği bilimsel gerçeği ışığında; 24 saat kesintisiz çalışan bir cihazla en fazla 80 çekim yapılabilecekken, Türkiye'de bu sayının 150'nin üzerine çıktığı, yüksek talep nedeniyle hastaların aylarca sıra beklemek zorunda kaldığı ve bu sebeple ilerleme riski olan bir hastalık için bazen geç kalındığı dile getirilmektedir.

1685

